

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ІНСТИТУТ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра української мови

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор
з науково-методичної та
навчальної роботи

О.Б. Жильцов
« 09 » 09 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСИХОЛІНГВІСТИКА

для студентів

спеціальності 035 Філологія
освітнього рівня другого (магістерського)
спеціалізації 035.01 Українська мова та література
освітньої програми 035.01.02 Літературна творчість

Київ–2020

Розробник:

Сасвич Ірина Георгіївна, канд. філол. наук, доцент

Викладач:

Сасвич Ірина Георгіївна, канд. філол. наук, доцент

Робочу програма розглянуто і затверджено на засіданні
кафедри української мови

Протокол від 29. 08. 2019 р. № 1

Завідувач кафедри _____

(підпис)

(С.О. Караман)

(ініціали, прізвище)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової) програми
(керівником проектної групи) 035 Літературна творчість Вірченко Т.І.

_____ 2019 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми

(керівник проектної групи) Вірченко Т.І. (Т.І. Вірченко)

Робочу програму перевірено

_____. 2019 р.

Заступник директора/декана _____

(А.І. Золотарь)

Пролонговано:

на 2020/2021 н.р. _____ «02» 092020 р., протокол № 2

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____). «___» ___ 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____). «___» ___ 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

на 20___/20___ н.р. _____). «___» ___ 20___ р., протокол № ___

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
<i>Психолінгвістика</i>		
Вид дисципліни	<i>обов'язкова</i>	-
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>українська</i>	-
Загальний обсяг кредитів / годин	<i>4 /120</i>	-
Курс	<i>5</i>	-
Семестр	<i>1</i>	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	<i>3</i>	-
Обсяг кредитів	<i>4</i>	-
Обсяг годин, у тому числі:	<i>120</i>	-
Аудиторні	<i>32</i>	-
Модульний контроль	<i>8</i>	-
Семестровий контроль	<i>30</i>	-
Самостійна робота	<i>50</i>	-
Форма семестрового контролю	<i>іспит</i>	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу «Психолінгвістика» – вивчення закономірностей мовленнєвої діяльності та мовної здатності людини у психологічному та лінгвістичному аспектах із залученням експериментального дослідження психологічної діяльності суб'єкта щодо засвоєння та використання мовної системи.

Завдання дисципліни:

- познайомити студентів з психологічним аспектом лінгвальної дійсності загалом та всіх її одиниць і категорій зокрема;
- простежити діалектичний зв'язок між мовою і мисленням та розглянути роль мови у пізнавальних процесах;
- розглянути закономірності, основні теорії та моделі породження і сприйняття мовлення;
- ознайомити студентів з експериментальними методами психолінгвістики щодо з'ясування мовної здатності і мовленнєвої діяльності людини;
- з'ясувати психофізіологічні засади мовленнєвої діяльності людини;
- розглянути психолінгвістичні основи міжкультурної комунікації.

Під час лекційних і семінарських занять, індивідуальної навчально-дослідницької та самостійної роботи студенти, майбутні магістри за спеціалізацією «Українська мова та література», освітньою програмою «Літературна творчість» набувають таких **програмних компетентностей**: **ЗК - 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9 (загальні компетентності), ФК - 1, 3, 4, 7 (фахові компетентності)**:

ЗК-1: Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-2: Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК-3: Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

- ЗК-4:** Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК-5: Здатність працювати в команді та автономно.
ЗК-8: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу
ЗК-9: Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

- ФК-1:** Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних методологіях і методах.
ФК-3: Здатність до критичного осмислення історичних надбань та новітніх досягнень філологічної науки.
ФК-4: Володіння методами наукового аналізу і структурування мовного й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
ФК-7: Здатність вільно користуватися спеціальною лінгвістичною та літературознавчою термінологією.

3. Результати навчання за дисципліною

Після опанування дисципліни «Психолінгвістика» студенти повинні мати такі *програми результати навчання:*

ПРН-З-1: Демонструвати глибокі знання в галузі гуманітарних наук; застосовувати їх методи у різних видах професійної діяльності; застосовувати філософські ідеї у власних дослідженнях; мати глибоке розуміння ролі науки в розвитку цивілізації; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень; здатність кваліфіковано пояснити феномени мови, їхню роль у людському житті.

ПРН-З-2: Виявляти глибокі знання та розуміння змісту теоретичних філологічних дисциплін в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань.

ПРН-У-4: Ефективно здійснювати комунікативні функції (з охопленням інформаційного, мотиваційно-стимульовального та контрольного-коригувального компонентів); конструктивно-проектні функції (планувати і творчо конструювати робочий процес загалом, а також робочі субпроцеси); організаторські функції (реалізовувати плани, творчо розв'язувати завдання в процесі роботи, вносити до планів обґрунтовані корективи).

ПРН-У-5: Працювати з науковою літературою; визначати суть та характер нерозв'язаних наукових проблем; узагальнювати та класифікувати емпіричний матеріал; вирішувати завдання пошукового та проблемного характеру.

ПРН-С-1: Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань і власну думку щодо них – професійно, етично виважено і соціально відповідально.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДЛЯ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

№ заняття	Назва заняття	Кількість годин						
		Разом	Аудиторні	Лекції	Семінар.	І Самостій на робота	Підсумк контроль	Семестро вий конпр.
Змістовий модуль I. Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови								
1.	Психолінгвістика як наука. Предмет, об'єкт і завдання психолінгвістики	9	4	2	2	5		
2.	Мова як основний засіб мовленнєвої діяльності. Функції знаків мови. Проблема ментального лексикону	10	4	2	2	6		
3.	Методи психолінгвістичних досліджень	12	4	2	2	8		
Разом		34	12	6	6	19	3	
Змістовий модуль II. Психолінгвістика мовленнєвої діяльності								
4.	Психолінгвістичний аналіз мовлення. Моделі і теорії породження мовлення	10	4	2	2	6		
5.	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення	10	4	2	2	6		
6.	Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Основи нейропсихолінгвістики і патопсихолінгвістики	11	4	2	2	7		
Разом		33	12	6	6	19	2	
Змістовий модуль III. Мова, культура і пізнання. Вплив мовлення на свідомість людини								
7.	Мова і пізнання. Категоризація і концептуалізація дійсності	10	4	2	2	6		
8.	Етнопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості	10	4	2	2	6		
Разом		53	8	4	4	12	3	30
Разом за навчальним планом		120	32	16	16	50	8	30

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови

Тема 1. Психолінгвістика як наука. Предмет, об'єкт і завдання психолінгвістики.

Суть, предмет і завдання психолінгвістики. Взаємозв'язки психолінгвістики з іншими науками. Внутрішня структура психолінгвістики. Проблема природи і сутності мови. Мова як явище біологічне, психічне і суспільне. Суспільні функції мови. Діалектичний зв'язок мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення. Історія становлення психолінгвістики: період наукових контактів психології та лінгвістики (поч. XIX – сер. XX ст.). Формування психолінгвістики як науки (50 – 70-ті рр. XX ст.).

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 19; 20; 23; 24

Тема 2. Мова як основний засіб мовленнєвої діяльності. Функції знаків мови. Проблема ментального лексикону

Система мови і її структурні особливості. Основні одиниці мови і їхні функції в мовленнєвій діяльності. Поняття про знаки мови і їхні основні функції. Семантична структура слова як знака мови. Слово у свідомості людини. Проблема ментального лексикону.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 5

Додаткова: 7; 11; 16; 23

Тема 3. Методи психолінгвістичних досліджень

Експериментальні методи у психолінгвістиці. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту. Інтерпретація результатів асоціативного експерименту. Метод семантичного диференціала. Фоносемантика. Синестезія. Застосування методу семантичного диференціала у фоносемантиці. Метод градуального шкалування.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 9; 11; 20; 23

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ПСИХОЛІНГВІСТИКА МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 4. Психолінгвістичний аналіз мовлення. Моделі і теорії породження мовлення

Проблема співвідношення мови і мовлення. Мова – мовлення – мовленнєва діяльність. Психолінгвістичні моделі породження мовлення: стохастичні моделі; моделі безпосередніх складників; моделі породження мовлення на основі трансформаційної граматики. Психолінгвістичні теорії породження мовлення: теорія рівнів мови Ч. Осгуда; теорія Л. Виготського; теорія (модель) В. Левелта. Мовленнєві помилки.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Тема 5. Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення

Сприйняття і розуміння мовлення. Принцип осмисленості у сприйнятті мовлення. Сприйняття слів. Сприйняття речень. Психолінгвістичні проблеми сприйняття та оцінювання тексту. Співвіднесення мовлення з дійсністю. Механізми еквівалентних замінів та імовірнісного прогнозування.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Тема 6. Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Основи нейропсихолінгвістики і патопсихолінгвістики

Нейропсихолінгвістика як розділ психолінгвістики. Поняття про афазіологію. Основи нейролінгвістичної концепції О.Р.Лурії. Система мозкових порушень мовлення. Функціональна асиметрія мозку і комунікативна компетенція. Мовлення у стані емоційного напруження. Мовлення при окремих захворюваннях. Дефекти мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 1 -5

Додаткова: 2; 3; 14; 15; 18; 19; 24

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.**МОВА, КУЛЬТУРА І ПІЗНАННЯ. ВПЛИВ МОВЛЕННЯ НА СВІДОМІСТЬ ЛЮДИНИ****Тема 7. Мова і пізнання. Категоризація і концептуалізація дійсності**

Роль мови у процесі пізнання. Гіпотеза лінгвальної відносності (гіпотеза Сепіра – Ворфа). Концепція картини світу. Наукова і наївна картини світу. Категоризація як спосіб організації людського досвіду. Теорія прототипів і категорій базового рівня.

Рекомендована література:

Основна: 3; 5

Додаткова: 6; 11; 12; 13; 16; 22; 23

Тема 8. Етнопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості

Сутність етнопсихолінгвістики. Національно-культурна специфіка слова. Лакуни. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки. Роль соціалізації у формуванні мовної особистості. Соціальні, позиційні і ситуаційні ролі. Особливості поведінки в міжкультурній комунікації. Соціально-символічна регуляція поведінки співрозмовника. Багатомовність в аспекті етнопсихолінгвістичних досліджень.

Мова і мовленнєвий вплив на свідомість особистості. Нейролінгвістичне програмування.

Рекомендована література:

Основна: 3; 5

Додаткова: 1; 5; 8; 10; 12; 16; 21

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.**

Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови

Семінарське заняття 1.

Тема: Психолінгвістика як наука. Предмет, об'єкт і завдання психолінгвістики

1. Суть, предмет і завдання психолінгвістики.
2. Внутрішня структура психолінгвістики. Взаємозв'язки психолінгвістики з іншими науками.
3. Історія становлення психолінгвістики: період наукових контактів психології та лінгвістики (поч. XIX – сер. XX ст.).
4. Природа і сутність мови: мова як явище біологічне, психічне і суспільне. Суспільні функції мови.
5. Діалектичний взаємозв'язок мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 19; 20; 24

Семінарське заняття 2.

**Тема: Мова як основний засіб мовленнєвої діяльності. Функції знаків мови.
Проблема ментального лексикон**

План

1. Система мови і її структурні особливості.
2. Основні одиниці мови і їхні функції в мовленнєвій діяльності.
3. Поняття про знаки мови і їхні основні функції.
4. Семантична структура слова як знака мови. Слово у свідомості людини.
5. Проблема ментального лексикону.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 5

Додаткова: 7; 11; 16; 23

Семінарське заняття 3.

Тема: Методи психолінгвістичних досліджень

План

1. Експериментальні методи у психолінгвістиці.
2. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.
3. Інтерпретація результатів асоціативного експерименту.
4. Метод семантичного диференціала.
5. Фоносемантика.
6. Градуальне шкалування.

Завдання: доберіть фрагмент художнього тексту, у якому фоносемантичні (звуконаслідувальні / звукосимволічні) слова наділені смислотвірним потенціалом; поясніть його суть.

Рекомендована література:

Основна: 1; 3; 4; 5

Додаткова: 7; 9; 11; 20; 23

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Психолінгвістика мовленнєвої діяльності

Тема 4.

Семінарське заняття 4. Психолінгвістичний аналіз мовлення. Моделі і теорії породження мовлення

План

1. Проблема співвідношення мови і мовлення.
2. Мова – мовлення – мовленнєва діяльність. Теорія мовленнєвої діяльності.
3. Психолінгвістичні моделі породження мовлення:
  - а) стохастичні моделі;
  - б) моделі безпосередніх складників;
  - в) моделі породження мовлення на основі трансформаційної граматики.
4. Психолінгвістичні теорії породження мовлення:
  - а) теорія рівнів мови Ч. Осгуда;
  - б) теорія Л. Виготського;
  - в) теорія О. О. Леонтьєва.
5. Мовленнєві помилки.

Завдання: проведіть спостереження над власним мовленням і мовленням співрозмовників, випишіть п'ять обмовок, визначте їх типи і поясніть причини виникнення.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Семінарське заняття 5.

Тема: Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення

План

1. Сприйняття і розуміння мовлення.
2. Принцип осмисленості у сприйнятті мовлення. Сприйняття слів.
3. Сприйняття речень.
4. Психолінгвістичні проблеми сприйняття та оцінювання тексту.
5. Співвіднесення мовлення з дійсністю.
6. Механізми еквівалентних заміन та імовірнісного прогнозування.

Рекомендована література:

Основна: 1 - 5

Додаткова: 11; 20; 25

Семінарське заняття 6.

Тема: Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. Основи нейро- і патопсихолінгвістики

1. Нейропсихолінгвістика як розділ психолінгвістики. Поняття про афазіологію.
2. Основи нейролінгвістичної концепції О.Р.Лурії. Система мозкових порушень мовлення.
3. Функціональна асиметрія мозку і комунікативна компетенція.
4. Патопсихолінгвістика. Мовлення у стані емоційного напруження.
5. Мовлення при окремих захворюваннях. Дефекти мовлення.

Рекомендована література:

Основна: 1 -5

Додаткова: 2; 3; 14; 15; 18; 19; 24

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Мова, культура і пізнання. Вплив мовлення на свідомість людини

Семінарське заняття 7.

Тема: Мова і пізнання. Категоризація і концептуалізація дійсності

План

1. Роль мови у процесі пізнання. Гіпотеза лінгвальної відносності (гіпотеза Сепіра – Ворфа).
2. Концепція картини світу.
3. Наукова і наївна картини світу.
4. Категоризація як спосіб організації людського досвіду.
5. Теорія прототипів і категорій базового рівня.

Рекомендована література:

Основна: 3; 5

Додаткова: 6; 11; 12; 13; 16; 22; 23

Семінарське заняття 8.

Тема: Етнопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості

План

1. Сутність етнопсихолінгвістики.
2. Національно-культурна специфіка слова. Лакуни.
3. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки.
4. Багатомовність в аспекті етнопсихолінгвістичних досліджень.
5. Мова і мовленнєвий вплив. Мовна маніпуляція.
6. Нейролінгвістичне програмування.

Рекомендована література:

Основна: 3; 5

Додаткова: 1; 5; 8; 10; 12; 16; 21

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	
		кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна	кількість одиниць	максимальна
Відвідування лекцій	1	3	3	3	3	2	2
Відвідування семінарських занять	1	3	3	3	3	2	2
Робота на семінарському занятті	10	3	30	3	30	2	20
Лабораторна робота (зокрема допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	-	-	-	-	-	-	-
Разом		-	76	-	76	-	59
Максимальна кількість балів:		211					
Розрахунок коефіцієнта:		3,5					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).
2. Проведення психолінгвістичного експерименту з визначення семантичного диференціала.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

Психолінгвістика мовленнєвої діяльності

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).
2. Спостереження над власним мовленням і мовленням співрозмовників, аналіз обмовок, їх класифікація, з'ясування причин виникнення.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

Мова, культура і пізнання. Вплив мовлення на свідомість людини

1. Опрацювання лекційного матеріалу (опорні схеми, таблиці тощо для кращого засвоєння тем за поданим до кожної теми списком літератури).

2. Самостійне опрацювання питань:
  - Мовна маніпуляція.
  - Нейролінгвістичне програмування.

Критерії оцінювання виконаних студентами завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з навчальної дисципліни «Психолінгвістика» оцінюється за такими параметрами:

5 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, із наведенням прикладів і застосуванням методу аналізу. Студент самостійно працює з науковою літературою; робить висновки; вміє формулювати й обґрунтовувати власну позицію.

4 балів – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, лаконічно, змістовно, обґрунтовано, але з певними помилками щодо викладу матеріалу та без наведення прикладів до окремих фактів і явищ. Студент працює із запропонованою науковою літературою; робить висновки. Однак у процесі відтворення самостійно дібраного матеріалу простежується брак власних суджень і прояву узагальнень.

3 бали – завдання для самостійної роботи виконані в повному обсязі, але з порушенням логіки й послідовності викладу матеріалу та без ілюстрування прикладами. У роботі допускаються стилістичні помилки, неточне вживання термінів, довільне витлумачення фактів. Студент працює із запропонованою науковою літературою, але аналізує її недбало, без висвітлення поглядів різних науковців.

2 бали – завдання для самостійної роботи виконані не в повному обсязі, частково самостійно. Студент володіє матеріалом на початковому рівні, викладає його хаотично і необґрунтовано, без дотримання мовних норм; має фрагментарні навички роботи з науковими джерелами і не вміє робити висновки.

1 бал – виконано менше половини завдань для самостійної роботи. Матеріал фрагментарний, не систематизований, не ілюстрований прикладами, порушена структура викладу. Його основу складає необґрунтоване копіювання чужих думок і позицій. Студент не вміє працювати з науковими джерелами і робити узагальнення.

0 балів – більшу частину самостійних завдань не виконано. Студент лише частково володіє навчальним матеріалом, не вміє чітко, лаконічно й послідовно висвітлювати його; не працює з науковими і навчальними джерелами.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Кожний модуль включає бали за модульну контрольну роботу (модульний контроль).

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється на окремих аркушах.

Модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

Модульна контрольна робота містить два теоретичні питання і 5 тестових завдань.

Критерії оцінювання виконання студентами модульних контрольних робіт:

Максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – 10; правильна відповідь на одне тестове завдання – 1 бал.

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 10)**

Значення оцінки	Оцінка за п'ятнадцятибальною шкалою
Відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	9-10 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	8 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	7 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	5-6 балів
Мінімально можливий допустимий рівень знань	4 бали
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-3 бали

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Психолінгвістика».

До складання екзамену допускаються студенти, які активно відпрацювали всі семінарські заняття, написали всі модульні контрольні роботи та виконали блок самостійної роботи.

Критерії оцінювання

Метою підсумкового контролю з дисципліни «Психолінгвістика» є перевірка рівня засвоєння студентом всієї програми, яка включає, зокрема, три завдання:

- два теоретичні питання;
- 10 тестових завдань.

Максимальна кількість балів за одне теоретичне питання – 15; правильна відповідь на одне тестове завдання – 1 бал.

**Критерії оцінювання теоретичного питання
(максимальна кількість балів: 15)**

Значення оцінки	Оцінка за п'ятнадцятибальною шкалою
Відмінний рівень знань у межах обов'язкового матеріалу з можливими, незначними недоліками	13-15 балів
Достатньо високий рівень знань у межах обов'язкового матеріалу без суттєвих грубих помилок	12 балів
Загалом добрий рівень знань з незначною кількістю помилок	10-11 балів
Посередній рівень знань із значною кількістю недоліків.	8-9 балів
Мінімально можливий допустимий рівень знань	6-7 балів
Недостатній рівень знань із значною кількістю помилок	1-5 балів

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Суть, предмет і завдання психолінгвістики.
2. Внутрішня структура психолінгвістики.
3. Взаємозв'язки психолінгвістики з іншими науками.
4. Історія становлення психолінгвістики: період наукових контактів психології та лінгвістики (поч. XIX – сер. XX ст.).
5. Природа і сутність мови: мова як явище біологічне, психічне і суспільне.
6. Суспільні функції мови.
7. Діалектичний взаємозв'язок мови і мислення. Внутрішнє мовлення і мислення.
8. Система мови і її структурні особливості.
9. Основні одиниці мови і їхні функції в мовленнєвій діяльності.
10. Поняття про знак. Основні властивості знака.
11. Знаковість і одиниці мови.
12. Семантична структура слова як знака мови. Слово у свідомості людини.
13. Проблема ментального лексикону.
14. Експериментальні методи у психолінгвістиці.
15. Проблема асоціацій. Методика асоціативного експерименту.
16. Інтерпретація результатів асоціативного експерименту.
17. Метод семантичного диференціала.
18. Фоносемантика.
19. Метод градуального шкалування.
20. Проблема співвідношення мови і мовлення.
21. Мова – мовлення – мовленнєва діяльність. Теорія мовленнєвої діяльності.
22. Психолінгвістичні моделі породження мовлення: стохастичні, моделі безпосередніх складників, моделі породження мовлення на основі трансформаційної граматики.
23. Психолінгвістичні теорії породження мовлення: теорія рівнів мови Ч. Осгуда, теорія Л. Виготського, теорія О. О. Леонтьєва.
24. Мовленнєві помилки.
25. Сприйняття і розуміння мовлення.
26. Принцип осмисленості у сприйнятті мовлення. Сприйняття слів.
27. Сприйняття речень.
28. Психолінгвістичні проблеми сприйняття та оцінювання тексту.
29. Співвіднесення мовлення з дійсністю.
30. Механізми еквівалентних заміन та імовірнісного прогнозування.
31. Нейропсихолінгвістика як розділ психолінгвістики. Поняття про афазіологію.
32. Основи нейролінгвістичної концепції О.Р.Лурії. Система мозкових порушень мовлення.
33. Функціональна асиметрія мозку і комунікативна компетенція.
34. Патопсихолінгвістика. Мовлення у стані емоційного напруження.
35. Мовлення при окремих захворюваннях. Дефекти мовлення.
36. Роль мови у процесі пізнання. Гіпотеза лінгвальної відносності (гіпотеза Сепіра – Ворфа).
37. Концепція картини світу у мовознавчих студіях.
38. Наукова і наївна картини світу.
39. Категоризація як спосіб організації людського досвіду.
40. Теорія прототипів і категорій базового рівня.
41. Сутність етнопсихолінгвістики.
42. Національно-культурна специфіка слова. Лакуни.
43. Мова і міжкультурне спілкування.
44. Національно-культурна специфіка мовленнєвої і немовленнєвої поведінки.

- 45. Багатомовність в аспекті етнопсихолінгвістичних досліджень.
- 46. Мова і мовленнєвий вплив. Мовна маніпуляція.
- 47. Нейролінгвістичне програмування.

1.6. Шкала відповідності оцінок

<i>Оцінка</i>	<i>Кількість балів</i>
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

«Психолінгвістика»

Разом: лекції – 16 год., семінарські заняття – 16 год.,
самостійна робота – 50 години, МКР – 8 год., семестровий контроль – 30 год., екзамен

Тиждень	I-II	I-II	III-IV V-VI	V-VI	VII-VIII		IX- X	XI-XII
Модулі	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II			Змістовий модуль III	
Назва модуля	Методологічні основи психолінгвістики. Психологічний аспект одиниць мови			Психолінгвістика мовленнєвої діяльності			Мова, культура і пізнання. Вплив мовлення на свідомість людини	
Кількість балів за модуль	76 балів			76 балів			59 балів	
Лекції	Л. 1	Л. 2	Л. 3	Л.4	Л. 5	Л. 6	Л. 7	Л. 8
Години	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.	2 год.
Теми лекцій	Психолінгвістика як наука (1 б.)	Мова як осн. засіб мовленнєвої діяльності. Функції знаків мови. (1 б.)	Методи психолінгвістичних досліджень (1 б.)	Моделі і теорії порождження мовлення (1б)	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення. (1 б.)	Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. (1 б.)	Мова і пізнання. Категоризація і концентуалізація дійсності (1 б.)	Етнопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості (1 б.)
Теми семінарських занять	Психолінгвістика як наука (11 б.)	Мова як осн. засіб мовленнєвої діяльності. Функції знаків мови. (11 б.)	Методи психолінгвістичних досліджень (11 б.)	Моделі і теорії порождження мовлення (11б)	Психолінгвістичні аспекти сприйняття мовлення (11б.)	Психофізіологічні основи мовленнєвої діяльності. (11 б.)	Мова і пізнання. Категоризація і концентуалізація дійсності (11 б.)	Етнопсихолінгвістика. Мовленнєвий вплив на свідомість особистості (11 б.)
Самостійна робота	5x3=15 балів			5x3=15 балів			5x2=10 балів	
Види поточн. контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)			Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			Модульна робота 3 (25 балів)	
Підсумк контр.	Екзамен (40 балів)							

8. Рекомендовані джерела

I. Основна

1. Беянин В.П. Психолінгвістика: Учебник – 2-е изд. – М.: Флинта: Московский психолого-социальный институт, 2004. – 232 с.
2. Горелов И. Н., Седов К.Ф.. Основы психолінгвістики. Учебное пособие. – 3-е изд. – М.: Лабиринт, 2001. – 304с.
3. Куранова С. І. Основы психолінгвістики: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2012. – 208 с.
4. Леонтьев А.А. Основы психолінгвістики. – 3-е изд. – М.: Смысл; СПб: Лань, 2003. – 287 с.
5. Селіванова О. О. Психолінгвістика // Сучасна лінгвістика: Напрями та проблеми: Підручник. – Полтава: Довкілля-К, 2008. – С. 188 – 251.

II. Додаткова

1. Беявська О. О. Використання нейролінгвістичного програмування в навчанні. Ефективна комунікація між викладачем і студентом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: file:///C:/Users/%D0%A2%D0%B0%D1%82%D1%8C%D1%8F%D0%BD%D0%B0/Desktop/Nznuoapp_2010_15_4.pdf
2. Беянин В. П. Введение в психиатрическое литературоведение. – Munchen: Verlag Otto Sagner., 1996. – Т. Band 107. – 281 с.
3. Беянин В. П. Основы психолінгвістической диагностики. (Модели мира в литературе). – М.: Тривола, 2000. – 248 с.
4. Беянин В. П. Психологическое литературоведение. Текст как отражение внутренних миров автора и читателя. – М.: Генезис, 2006. – 320 с.
5. Бойко О. Використання нейролінгвістичного програмування у політичній сфері [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/Татьяна/Desktop/ИНДЗ/Бойко.%20У%20політичній%20сфері..pdf>
6. Вежбицкая А. Язык. Культура. Познание: Пер. с англ./ Отв. ред. М.А.Кронгауз, вступ. ст. Е.В.Падучевой. – М.: Русские словари, 1996. – 416 с.
7. Глухов В.П. Основы психолінгвістики: учеб. пособие для студентов педвузов. — М.: АСТ: Астрель, 2005. — 351 с.
8. Данилова А. А. Манипулирование словом в средствах массовой информации. – М.: Добросвет, Изд-во КДУ, 2009. – 234 с.
9. Журавлёв А.Ф. Звук и смысл. – 2-е изд., испр. и доп. – М.: Просвещение, 1991. – 160 с.
10. Зирка В.В. Манипулятивные игры в рекламе: Лингвистический аспект. Изд. 3-е, испр. – М.: Книжн. дом «ЛИБРОКОМ», 2014. – 256 с
11. Кочерган М.П. Загальне мовознавство. – Київ: ВЦ «Академія», 2008. – 464 с.
12. Красных В. В. Этнопсихолінгвістика и лингвокультурология: Курс лекций. — М.: ИТДГК «Гнозис», 2002. — 284 с.
13. Лакофф Дж. Женщины, огонь и опасные вещи: Что категории языка говорят нам о мышлении / Пер. с англ. И. Б. Шатуновского. – М.: Языки славянской культуры, 2004. – 792 с.
14. Лурия А. Р. Основные проблемы нейролінгвістики. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1976. – 253 с.
15. Лурия А. Р. Язык и сознание. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1979. – 319 с.
16. Манакін В. М. Мова і міжкультурна комунікація: навч. посіб. – К.: ВЦ «Академія», 2012.
17. Петрова Н., Рацбургская Л. Язык современных СМИ: средства речевой агрессии. – М.: Флинта, Наука, 2011. – 156 с.

18. Сакс О. Человек, который принял жену за шляпу и другие истории из врачебной практики. – СПб: Science Press, 2005, 2006; М.: АСТ, 2010, 2011, 2013, 2015.
19. Седов К.Ф. Нейропсихоллингвистика. – М.: Лабиринт, 2007. – 224 с.
20. Слобин Д. Психоллингвистика // Психоллингвистика / Д. Слобин. Психоллингвистика. Хомский и психоллингвистика / Дж. Грин: Пер. с англ. / Под общ. ред. и с предисл. А. А. Леонтьева. Изд. 4-е, стереотипное. – М.: КомКнига, 2006. – С. 17 – 215.
21. Сугестивні технології маніпулятивного впливу : навч. посіб. / [В.М.Петрик, М.М.Присяжнюк, Л.Ф.Компанцева, Є.Д.Скулиш, О.Д.Бойко, В.В.Остроухов]; за заг. ред. Є.Д.Скулиша. – 2-ге вид. – К.: ЗАТ “ВПОЛ”, 2011. – 248 с.
22. Уфимцева Н.В. Языковое сознание и образ мира славян [Электронное видання] // Языковое сознание и образ мира: Сб. научн. ст. – М.: РАН, Институт языкознания, 2000. – 320 с. - Режим доступа: http://www.iling-ran.ru/library/psylingva/sborniki/Book2000/html_204/4-2.html
23. Фрумкина Р.М. Психоллингвистика: Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 320 с.
24. Черниговская Т. В. Чеширская улыбка кота Шрёдингера. Язык и сознание. – М.: Языки славянских культур, 2017. – 3-е изд. – 448 с.
25. Щерба Л. В. О трояком аспекте языковых явлений и об эксперименте в языкознании // Щерба Л.В. Языковая система и речевая деятельность. – Л.: Наука, 1974. – С. 24–39. Режим доступа: <http://www.philology.ru/linguistics1/shcherba-74a.htm>